

Intensjonsavtalen er utarbeidet av de fem kommunene Askim, Eidsberg, Hobøl, Marker og Spydeberg (5K) høsten 2015. Dokumentet er en utredning som danner grunnlag for kommunenes retningsvalg for mulig sammenslåing

INTENSJONSAVTALE for alternativ 5K

Ajourført 20.11.15

INNHALDSFORTEGNELSE

1.0 Geografi og befolkning	2
1.1. Region.....	2
1.2 Tettsteder.....	2
2.0 Mål for den nye kommunen.....	3
2.1 Generell målsetting.....	3
2.2 Kommunens hovedoppgaver	3
2.2.1 Tjenesteyter.....	3
2.2.2 Myndighetsutøver	3
2.2.3 Samfunnsutvikler	3
2.2.4 Lokaldemokrati.....	4
2.3 Kommunen som arbeidsgiver	4
3.0 Lokaldemokrati.....	5
3.1 Demokratisk modell	5
3.2 Nærdemokratisk ordning.....	5
3.3 Styrever, råd og utvalg.....	6
3.3.1 Kommunestyret	6
3.3.2 Formannskap og utvalg/komiteer	6
3.3.3 Andre råd og utvalg.....	6
4.0 Tjenestetilbudet	7
4.1 Kvalitet på tjenestene.....	7
4.2 Beskrivelse av tjenestetilbud.....	7
4.2.1 Helse og omsorg.....	7
4.2.2 Oppvekst og undervisning.....	8
4.2.3 Kultur og Frivillighet.....	9
4.2.4 Tekniske tjenester.....	9
4.2.5 Interkommunale tjenester.....	10
4.3 Lokalisering av tjenester	10
4.3.1 Grunnprinsipper.....	10
4.3.2 Fordeling av ikke stedbundne tjenester	11
5.0 Kommunikasjon, samfunns- og næringsutvikling	13
5.1 Regional aktør	13
5.2 Næringsliv	13
5.3 Samferdsel og infrastruktur	13
6.0 Økonomi	15
6.1 Forutsetninger	15
6.2 Driftsøkonomisk effekt.....	15
6.3 Inntekspotensial (Skatteinntekter)	16
6.4 Fremtidige satsninger.....	16
6.4.1 Investeringer.....	16
6.4.2 Drift - tjenesteprioriteringer	17
6.4.3 Finans	18

2.0 MÅL FOR DEN NYE KOMMUNEN

2.1 GENERELL MÅLSETTING

Målsettingen med 5K kommune er å etablere en slagkraftig kommune der alle jobber sammen for å utvikle attraktive og gode lokalsamfunn, med fremtidsrettede tjenester til det beste for den enkelte innbygger og næringsliv.

2.2 KOMMUNENS HOVEDOPPGAVER

2.2.1 TJENESTEYTER

5K skal

1. Gi alle alle innbyggere like gode eller bedre tilbud og tjenester i den nye kommunen, sammenliknet med hva de mottar i dag.
2. Levere tjenester der folk bor, tilpasset den enkelte innbyggers individuelle behov
3. Skape profesjonelle fagmiljøer med tilstrekkelig kapasitet til å kunne utvikle og levere tjenester med god kvalitet
4. Sikre tverrfaglig samarbeid med fokus på tidlig innsats og forebyggende arbeid
5. Gi tjenester som skal preges av kontinuerlig modernisering og fornyelse, og løses med smartere og mer ressurseffektive løsninger enn i dag
6. Være langt fremme når det gjelder digitalisering og ny teknologi som kommer innbyggerne til gode

2.2.2 MYNDIGHETSUTØVER

5K skal

1. Være foregangskommune når det gjelder god forvaltningspraksis
2. Ivareta den enkelte innbyggers rettssikkerhet gjennom kompetent og profesjonell saksbehandling i alle tjenester og i alle ledd
3. Sikre likebehandling for alle innbyggere
4. Ha en åpen og gjennomsiktig forvaltning med høy etisk standard som praktiserer meroffentlighet²
5. Ha kompetente fagmiljøer som i sterkere grad kan utøve et faglig skjønn og som utnytter de muligheter og handlingsrom som ligger i lovverket

2.2.3 SAMFUNNSUTVIKLER

5K skal

1. Sikre vekst og utvikling i hele den nye kommunen
2. Utnytte styrkene i de ulike stedene og områdene til det beste for hele kommunen

² Meroffentlighetsprinsippet går ut på at dokumenter som kan unntas offentlighet, likevel skal vurderes med tanke på helt eller delvis innsyn (Offentleglova, § 11. Meirinnsyn).

3. Skape gode og attraktive bo- og oppvekstmiljøer i hele kommunen
4. Skape flere arbeidsplasser ved å være en næringsvennlig og attraktiv kommune for lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt næringsliv
5. Være en regional motor i utviklingen av et mangfoldig og variert kulturtilbud i alle deler av kommunen, som stimulerer og utvikler både det frivillige og profesjonelle kulturlivet
6. Styrke og utvikle samferdselsstrukturene. Tverrforbindelsene oppgraderes for å sikre bedre kommunikasjonsakse til Gardermoen, Osloregionen og ytre Østfold
7. Sikre en samordnet, effektiv og bærekraftig arealutnyttelse
8. Være en tydelig og samordnet aktør når det gjelder klima- og miljøpolitikk med sterkt fokus på jordvern
9. Sørge for et godt kollektivtilbud i kommunen
10. Være en tydelig aktør i Osloregionen og Østfold
11. Samhandle med tilstøtende utviklingsområder i naboregioner, for å bidra til en helhetlig regionsutvikling
12. Engasjere seg i internasjonalt samarbeid og utnytte de muligheter dette gir for utvikling og finansiering

2.2.4 LOKALDEMOKRATI

5K skal

1. Ivareta lokaldemokratiet ved en politisk struktur som sikrer innbyggerne påvirkning på tjenestetilbud og utvikling på eget nettsted
2. Ta i bruk verktøy og virkemidler som gir den enkelte innbygger, lag og foreninger og næringsliv mulighet til å gi uttrykk for sine synspunkter og påvirke beslutningsprosesser
3. Gjøre om interkommunale samarbeidsstrukturer i størst mulig grad til virksomheter og legge de under kommunestyrets direkte styring

2.3 KOMMUNEN SOM ARBEIDSGIVER

5K skal

1. Fremstå som en attraktiv arbeidsgiver som gir vekst- og utviklingsmuligheter for den enkelte ansatte og for organisasjonen samlet
2. Utvikle en god og helhetlig arbeidsgiverpolitikk som setter gode ledere og medarbeidere i sentrum, og ser de menneskelige ressursene som grunnlaget for utvikling av gode tjenester for innbyggerne, besøkende og næringsdrivende.
3. Gjennom den nye arbeidsgiverpolitikken sikre kommunens evne til å rekruttere, utvikle og beholde medarbeidere, samt styrke evnen til utvikling og nyskaping. Arbeidsgiverpolitikken bygger på hovedavtalens mål om samarbeid, medbestemmelse og medinnflytelse – og bidrar til å skape en omstillingsdyktig og serviceinnstilt kommune
4. Være en lærlingevennlig organisasjon

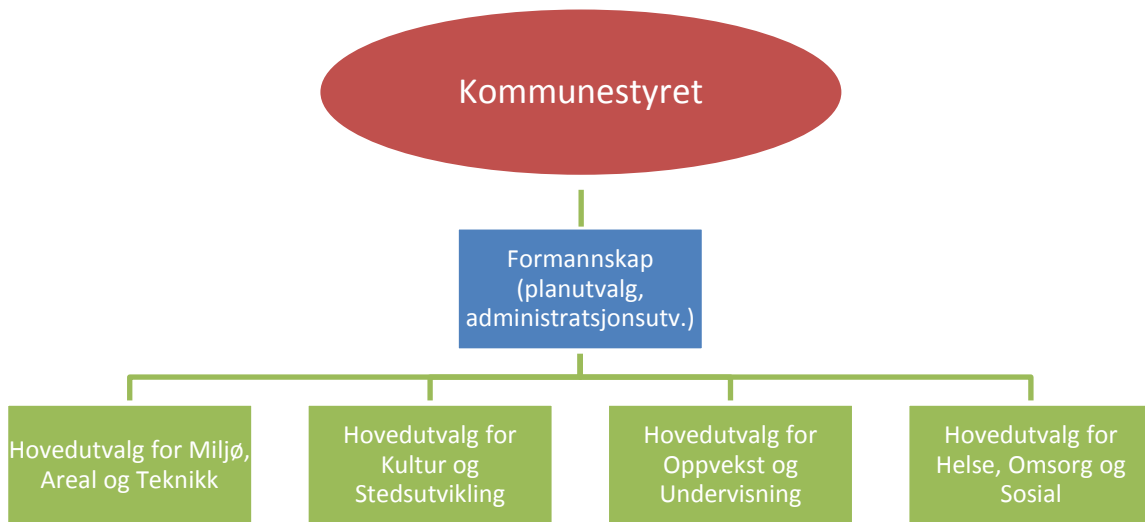
3.0 LOKALDEMOKRATI

Den demokratiske modellen i denne avtalen legges frem som foreløpig forslag fra utredningsutvalgene. Modellen videreutvikles og konkretiseres nærmere gjennom et grundigere arbeid våren 2016.

3.1 DEMOKRATISK MODELL

5K skal ha formannskapsmodell, med hovedutvalg eller komiteer³. Hovedutvalgene foreslås i størst mulig grad å ha gjennomgående representasjon⁴. I tillegg etableres ordning med politisk saksordfører.

Utkast til demokratisk modell:

3.2 NÆRDEMOKRATISK ORDNING

5K skal ha ordninger for å understøtte det lokale engasjement og tettstedsutvikling:

- Det skal etableres et hovedutvalg for utvikling av tettsteder/lokalsamfunn i kommunen. I modellen er dette kalt hovedutvalg for Kultur og Stedsutvikling.
- Det skal i tillegg rigges en struktur, f.eks. et eget råd for tettstedsutvikling, som sikrer innflytelse fra tettstedene.
- 5K skal opprettholde og skape vellykkede lokale samarbeidsformer mellom det offentlige og næringslivet.

³ Komite- eller utvalgsmo­dell er ennå ikke valgt. 4 av kommunene har utvalgsmo­dell i dag.

⁴ For komiteer er det krav om gjennomgående representasjon.

3.3 STYRER, RÅD OG UTVALG

3.3.1 KOMMUNESTYRET

Kommunestyret foreslås å ha 45 medlemmer.

Kommunestyret behandler bl.a. overordnede planer, budsjett- og økonomiplan, reguleringsplaner og andre overordnede saker, jfr. kommuneloven § 6.

3.3.2 FORMANNSKAP OG UTVALG/KOMITEER

Formannskapet foreslås å ha 9 medlemmer og skal ivareta det løpende folkevalgte ansvar.

Formannskapet innstiller til kommunestyret i alle saker der ikke hovedutvalgene er delegert innstillingsmyndighet, og skal ha et særskilt ansvar for kommuneplanprosessen. Formannskapet behandler bl.a. saker som berører saksområder til flere hovedutvalg eller har betydning for kommunens økonomi, jfr. kommuneloven § 8.

Videre har formannskapet ansvar for å avklare kommunens eierposisjon i aktuelle spørsmål samt gi kommunens representanter nødvendige fullmakter til å representere kommunen i interkommunale selskaper.

Det foreslås å etablere 4 hovedutvalg/komiteer som hver har 9 medlemmer. Det er ikke foretatt en ansvarsfordeling mellom de utvalg som er foreslått i modellen.

Kontrollutvalgets arbeid reguleres av kommunelovens § 77.

3.3.3 ANDRE RÅD OG UTVALG

5K skal i tillegg ha følgende råd og utvalg:

- Ungdommens kommunestyre
- Råd for tettstedsutvikling
- Råd for eldre
- Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Råd for flyktninger og integrering
- Næringsforum

4.0 TJENESTETILBUDET

4.1 KVALITET PÅ TJENESTENE

5K skal tilby høy tjenestekvalitet, og møte forventninger og kvalitetsnormer som er i tråd med lov- og forskrift. Dette skal blant annet gjøres ved å samle kompetanse i større fagmiljøer, som på en annen måte vil utvikle og opprettholde kvalitet på tjenestene enn hva mindre kommuner kan legge til rette for.

Større fagmiljøer gir fordeler på flere plan:

- Større kollegialt fellesskap
- Grunnlag for flere hele stillinger
- Tilby tjenester med bredere og mer spisset kompetanse
- Tilby et mer tilpasset tjenestetilbud
- Drive mer aktivt og helhetlig utviklingsarbeid
- Være en mer attraktiv arbeidsgiver for nye arbeidstagere og ny kompetanse

4.2 BESKRIVELSE AV TJENESTETILBUD

4.2.1 HELSE OG OMSORG

Helse- og omsorgsarbeidet i 5K skal ha en felles ledelse og en klar strategi, som sikrer en sammenhengende tjenestekjede i stadig utvikling.

Den nye kommune skal arbeide for at innbyggerne skal bo lengst mulig hjemme i egen bolig med høyest mulig funksjonsnivå. Det vil derfor satses på hjemmebaserte tjenester, forebygging, mestring og hverdagsrehabilitering.

I en stor kommune vil det være kraft til å satse på velferdsteknologi som gjør det mulig å gi tjenester på beste effektive omsorgsnivå. Utviklingscenteret for hjemmebaserte tjenester i Eidsberg vil kunne være en motor i dette⁵.

Innbyggerne skal få gode helse- og omsorgstilbud i sitt nærmiljø. Spesialfunksjoner må samlokaliseres for å sikre sterke fagmiljøer med relevant kompetanse.

Hjemmetjenester skal gis med utgangspunkt i lokalt plasserte baser. De fem sykehjemmene (Hobøl Bo- og behandlingssenter, Grintun bo- og servicesenter, Løkentunet, Edwin Ruuds Omsorgssenter, Marker bo- og servicesenter) skal videreutvikle sin drift.

Helsehuset skal videreutvikles med spesialiserte heldøgns omsorgstjenester og ambulante team som kan styrke det øvrige helse- og omsorgsarbeidet. Rehabilitering, palliasjon og demens vil være prioriterte fagområder.

Et styrket fagmiljø innen rus- og psykiatri skal gi bedre, mer tilpassede og spesialiserte tjenester for innbyggerne, og en større kommune har evne til å følge opp egne og statlige ambisjoner på området. Kommunen har som ambisjon om å få ansvar for DPS.

⁵ Virtuell avdeling innen hjemmebaserte tjenester i Eidsberg har vakt nasjonale interesse og den nye kommunen vil bygge videre på dette konseptet.

Folkehelsearbeidet, med fokus på både helsefremmende arbeid og forebygging, skal styrkes. Barn og unge skal prioriteres ved at skolehelsetjenesten styrkes. Antall helsestasjoner opprettholdes.

Barnevernet samles i et sterkt og kompetent fagmiljø. Barnevernet skal også være til stede og bidra med utvikling av forebyggende tiltak og tjenester i de enkelte tettsteder og lokalsamfunn.

NAV-arbeidet skal baseres på arbeidsrettet brukeroppfølging. Kontakten mellom NAV-kontorene og det lokale næringslivet skal styrkes. Det skal opprettes ett felles jobbsenter for å øke arbeidsdeltakelsen i befolkningen. Det skal være ett felles NAV kontor i kommunen, men de publikumsnære NAV-tjenestene skal legges til servicetorgene.

4.2.2 OPPVEKST OG UNDERVISNING

Kommunen skal være en motor for å heve utdanningsnivået blant egne innbyggere. Andelen av unge som gjennomfører 13-årig skoleforløp skal økes. Dette skal sikres gjennom tidlig innsats i barnehage og skole.

Det skal legges vekt på gode overganger mellom de ulike pedagogiske tilbudene (barnehage, småskole, storskole, ungdomsskole, videregående skole). Alle barn skal få realisert sitt potensiale ved helhetstenkning i oppvekstsektoren.

Kommunen vil etablere ressursteam med spesialkompetanse innrettet mot barn i skole og barnehagealder. Teamet skal arbeide med minoritetsspråklige, atferdsproblematikk, lærerkompetanse og grunnleggende ferdigheter.

5K skal legge vekt på kvalitetsutvikling i skolen og være en foregangskommune i bruk av elektroniske verktøy og IKT. Alle elevene skal ha tilgang til teknologiske hjelpemidler og digitale læreverk. I tillegg skal det tilrettelegges for en praktisk innrettet skolehverdag.

5K skal ha full barnehagedekning. Familiene skal tilbys barnehageplass nær der de bor. Kommunen skal ha kvartalsvis barnehageopptak. Kommunen skal ha en bred variasjon i barnehagetilbudet, både hva gjelder eieform og innhold (naturbarnehage, menighetsbarnehage, etc.). Kommunen skal tilby et styrket og bredere fagmiljø knyttet til spesialpedagogisk hjelp og barn med nedsatt funksjonsevne (ressursteam).

For barnehager og skoler skal det settes av midler til transport til lokale besøksopplevelser og kulturformidling.

Det vil arbeides aktivt med å utvikle høyskoletilbudet i kommunen.

4.2.3 KULTUR OG FRIVILLIGHET

Det skal tilrettelegges for det frivillige arbeidet. Det skal være et godt basistilbud innen kultur- idrettsaktiviteter på tettstedene. Utvikling av kulturliv og frivillighet skal baseres på lokalkunnskap og lokal ressursinnsats.

Det skal innrettes tilskuddsordninger til lag og foreninger for barn og unge som bidrar til at alle gis mulighet til å delta i aktivitetstilbud, herunder tilskuddsordning for transport til fritidsaktiviteter, samt gratis hall- og lokalleie til lag og foreninger som driver aktiviteter for barn og unge under 20 år.

Mangfoldet av idrettslag og foreninger i kommunen skal opprettholdes, samtidig som 5K skal bidra til å utvikle dagens tilbud for unge som ønsker å satse.

5K har en rekke anlegg av nasjonal og regional interesse innenfor ulike grener. Det skal legges til rette for å optimalisere miljøene rundt disse.

Kulturskolen blir en felles virksomhet, med desentraliserte tilbud som i dag.

Det skal være bibliotek i Tomter, Spydeberg, Askim, Mysen og Ørje. Bibliotekene skal være samlingssteder og kulturutviklere i nærmiljøene. Det skal etableres godt samarbeid med frivilligsentralene.

Det skal være tilrettelagte tilbud for ungdom og eldre på tettstedene. Etablerte kulturetablisementene kan gis særskilte funksjoner eller oppgaver f.eks. innenfor teaterkunst, rockeverksted mv.

4.2.4 TEKNISKE TJENESTER

Kommunen skal tilby kvalitativt gode og effektive vann- og avløpstjenester, og sørge for ett helhetlig VA-distrikt. Kommunen skal arbeide for å være en klimanøytral kommune og være foregangskommune innen distribuert energiproduksjon og smart teknologi. Kommunen skal ta i bruk beste tilgjengelige løsninger på miljø, klima, energi og være i posisjon for innovasjon og forskning. Kommunen skal tilby veiledning og medfinansiering til innbyggere som vil legge om til energivennlige løsninger.

Kommunen skal prioritere samfunnsikkerhet og beredskap, og jobbe aktivt for – og investere i – innbyggernes trygghet og sikkerhet. Herunder trafiksikkerhet, vern mot flom, ras, ytre trusler, osv.

Gjennom en helhetlig og samordnet arealpolitikk skal det legges opp til en effektiv, bærekraftig og fremtidsrettet arealbruk. Hovedfokus er vekstmuligheter i tettstedene, gode attraktive sentrum og næringsarealer – samt sikring av kulturlandskap og matjord.

Kommunen vil ha en betydelig landbruksnæring. Kommunen skal ha en felles enhet for landbruk og naturforvaltning. Den kommunale virksomheten skal stimulere til vekst og gode vilkår for variert og bærekraftig produksjon og forvaltning.

Det etableres en felles enhet for byggesak og regulering. Innbyggerne skal enkelt kunne få hjelp til sine bygg- og planspørsmål, enten lokalt (servicetorg) eller via digitale løsninger. Kommunen skal være blant landets topp 10 på saksbehandlingstid.

Kommunen skal ha en effektiv og miljøvennlig bil- og utstyrspark.

4.2.5 INTERKOMMUNALE TJENESTER

Interkommunale selskaper og samarbeid utgjør opptil 10 % av kommunal tjenesteproduksjon. Så langt som råd er skal disse organiseres som virksomheter innenfor 5K, underlagt direkte folkevalgt styring:

- IKSer (I Ø Krisesenter, I Ø Lokalmedisinsk kompetansesenter (Helsehuset), Avlastningshjemmet, Mortenstua, ASHA, Indre Østfold Data, Indre Østfold Brann og Redning, I Ø Renovasjon (?) og Indre Østfold Utvikling)
- § 27 Samarbeid (Indre Østfold Barnevernvakt, Kulturskolen vest, PPTjeneste Hobøl, Skiptvet og Spydeberg, PPTjenesten For Indre Østfold, Smaalenene bedriftshelsetjeneste)
- § 28 Vertskommune (Innkjøpsamarbeidet Indre Østfold, Landbrukskontoret for Hobøl, Spydeberg og Askim, Skatteoppkreveren i Hobøl og Spydeberg, Skatteoppkreverkontor for Askim og Skiptvet, Skatteoppkreverkontor for Trøgstad og Eidsberg)

Øvrige kommuner som er med som eiere i disse selskapene/samarbeidene, og som ikke vil inngå i 5K, tilbys å kunne kjøpe disse tjenestene.

Øvrige interkommunale samarbeid og samarbeidsavtaler (f.eks. Indre Østfold regionråd, Samhandlingsforum KS-Sykehuset Østfold) gjennomgås og revideres eller avvikles.

4.3 LOKALISERING AV TJENESTER

4.3.1 GRUNNPRINSIPPER

Inngangen til en ny kommune vil være å opprettholde barnehager, skoler og helsetjenester på de steder hvor dette er lokalisert i dag.

Det legges vekt på å samle fagmiljøer som ikke stedbundet.

Som den offentlige førstelinje skal servicetorgene lokaliseres ved følgende tettsteder i kommunen⁶:

- Tomter
- Spydeberg/Knapstad
- Askim
- Mysen
- Ørje

⁶ Dette er tettsteder som i dag har over 1500 innbyggere.

I tilknytning til hvert servicetorg skal det være NAV-mottak.

Servicetorgene skal

- bistå innbyggerne med å synligjøre og kartlegge sine behov
- koordinere og å være veivisere til sammensatte tjenester
- lære bort selvbetjening innen det offentlige

Kommunens internettportal er kommunens digitale servicetorg.

Servicetorgene skal tilby regelstyrt saksbehandling⁷. Skjønnsmessig saksbehandling utføres av fagmiljøene, som etter timebestilling kan møte innbyggerne ved servicetorgene/avtalt møtested.

Kulturtilbud skal finnes der det er i dag.

Ordfører og rådmann med nødvendiges stabsfunksjoner plasseres i Askim.

4.3.2 FORDELING AV IKKE STEDBUNDNE TJENESTER

Fordeling av ikke stedbundne tjenester gjøres etter følgende prinsipper:

1. Tilstrebe en balansert fordeling av arbeidsplasser i kommunen
2. Optimal utnyttelse av eksisterende bygg
3. Samle tjenester og fagmiljøer som gir synergieffekter
4. Ta hensyn til kompetansebehov og rekruttering
5. Ta hensyn til tjenesteutførelse

Hensiktsmessig gruppering av tjenester og fagmiljøer:

1. Rådmann- og ordfører med støttetjenester
 - Politisk sekretariat
 - Kommunalsjefer
 - Økonomisjef/økonomirådgivere
 - Dokumentsenter
 - Beredskap
2. Strategi og utvikling
 - Rådgivere/saksbehandlere
 - Informasjon
 - Organisasjonsutvikling/HR
 - Samfunns- og næringsutvikling
3. IKT
4. Skatt/regnskap/lønn
 - Regnskap
 - Lønn
 - Skatt
5. Plan/bygg/areal
 - Byggesak
 - Plan /- regulering

⁷ Svare på standardspørsmål, fyller ut standardiserte søknader, ta imot meldinger osv.

- Geodata
6. Eiendom og teknikk
 - Eiendom
 - Utedrift - vei, trafikk og park
 - Vann- og avløp
 - Klima/Energi
 7. Landbruk
 - Landbruk
 - Skogbruk
 - Natur- og miljøforvaltning
 - Viltforvaltning
 - Friluftsliv
 8. Tettstedsutvikling, kultur og frivillighet
 - Reiseliv
 - Kultur med fordeling av stedsansvar på enkeltpersoner
 - Byutvikling med fordeling av stedsansvar på enkeltpersoner
 - Frivillighet
 9. Oppvekst
 - Barnehage
 - Skole
 - PPT
 - Barnevern
 10. Familie,helse og omsorg
 - Familie og helse
 - Hjemmebaserte tjenester
 - Institusjon
 - Spesialtilbud
 - Samfunnsmedisin/kommuneoverlege
 11. NAV

Det må også settes prinsipper for en effektiv administrativ modell.

5.0 KOMMUNIKASJON, SAMFUNNS- OG NÆRINGSUTVIKLING

5.1 REGIONAL AKTØR

Målet for 5K er å være en samfunnsutvikler som kan utnytte regionens vekstmuligheter til det fulle.

5K skal legge til rette helhetlig og langsiktig utviklingsstrategi, og en planmessig styring av handels- og næringsområder og samferdsel.

Kommunen skal kjennetegnes ved et mangfold av innovative og spennende tettsteder med komplementære særpreg, som har en felles røst.

Kommunen skal gi regionen et samlet ansikt utad og bygge opp et godt omdømme.

I tillegg til å utgjøre en region med felles bo- og arbeidsmarked, vil 5K arbeide for å fremstå som *en* serviceregion. Med en felles strategi vil det bli lettere å oppnå en servicedekning innenfor ulike tjenester og tilbud som i dag ikke finnes i regionen.

5.2 NÆRINGSLIV

5K skal være en profesjonell aktør overfor næringslivet, med et formål om å skape nye arbeidsplasser. Næringslivet skal møte en kommune som har kapasitet til å rendyrke de ulike rollene som er viktige for dem.

I tillegg til å tiltrekke seg investorer og nye bedrifter, skal kommunen være god på å følge opp og legge til rette for eksisterende næringsliv.

5K skal ha en egen nærings- og utviklingsavdeling med bredde og spisskompetanse til å markedsføre og selge kommunen som etableringskommune. Kommunen skal hevde seg godt på attraktivitetsbarometeret.

Det er et klart mål for kommunen å stimulere til vekst i antall private og statlige arbeidsplasser, flere besøkende og økt bosetting i regionen. Med utgangspunkt i våre fortrinn vil kommunen ta i bruk utradisjonelle og spenstige virkemidler.

Potensialet innen landbruk og reiseliv skal utvikles.

Det skal etableres et lokalt næringsfond, som skal gi nyetableringer og utvikle de allerede etablerte. Ved siden av at kommunen selv setter av midler til fondet, kan finansinstitusjoner, næringsliv og innbyggere inviteres til å delta.

5.3 SAMFERDSEL OG INFRASTRUKTUR

5K skal utarbeide en samordnet areal- og transportplan for regionen, med klare satsingsområder innen infrastruktur, samferdsel og kollektivtrafikk.

Det er helt nødvendig at regionen står samlet som premissleverandør for sentrale beslutningstakere. En stor kommune vil ha en større tyngde i å argumentere for å få fylkeskommunal eller nasjonal prioritet.

I 5K sees flere muligheter:

- Veier som i dag er nedklassifisert, skal oppgraderes. Tverrforbindelser skal oppgraderes.
- Det skal jobbes for å åpne Østre linje for gods- og persontrafikk til Sarpsborg. Dette innebærer flere møtespor på jernbanen. Jernbaneparkering skal utvikles.
- Det skal opparbeides gang- og sykkelveinett mellom tettstedene. Dette gir både tryggere skoleveier og mer miljøvennlig lokal transport.
- 5K skal sørge for et internt kollektivtilbud som støtter opp under bosettingsmønster, tettsteds- og næringsutvikling.
- Breddåndsdekningen skal være gjennomgående i hele kommunen.

6.0 ØKONOMI

6.1 FORUTSETNINGER

De økonomiske forutsetninger for kommuneøkonomien er bygget på tre faktorer

- Skatteutjevning
- Regionalpolitiske virkemidler
- Lokale inntekter

Siden graden av skatteutjamning per nå er 60 %, de regionalpolitiske virkemidlene ikke tilgodeser alle kommuner og de lokale inntektene (eiendomsskatt, kraftinntekter, finansinntekter, mm) er ulikt fordelt, er også det utgiftskorrigerede inntektsnivået for norske kommuner svært forskjellig. Kommunene i 5K har et relativt likt inntektsnivå.

For å legge til rette for sammenslåingsprosesser har Stortinget vedtatt at kommuner som slår seg sammen skal få et inndelingstilskudd, dvs. at man får beholde basistilskuddet som om man var 5 kommuner fullt ut i 15 år. Deretter trappes tilskuddet ned med 20 % de neste fem årene.

Samlet inndelingstilskudd for de 5 kommunene vil være ca 950 mill. over 20 år. Driftseffektivisering, som følge av sammenslåing, tyder på at nærmere 80 % av inndelingstilskuddet kan hentes ut som gevinst. Dette beløpet skal kanaliseres inn i egne/ønskede prosjekter, jf. punkt 6.4 i denne avtalen.

I tillegg til inndelingstilskuddet mottar de sammenslåtte kommunene en reformstøtte på 80 millioner kroner som er ment å dekke de direkte kostnadene 5K måtte ha i forbindelse med sammenslåingsprosessen. Reformstøtten utløses når vedtak om sammenslåing fattes i Stortinget.

6.2 DRIFTSØKONOMISK EFFEKT

Driftsøkonomisk effekt av en sammenslutning skal gi minimum gi en innsparing på 27 mill. kr bare på politikk og administrasjon ved etablering 1. januar 2020. Innsparingen skjer gjennom reduksjon av antall folkevalgte på politisk nivå, reduksjoner i de to øverste ledernivåene i administrasjonen, samordning av lisenser og driftsmidler, stordriftsfordeler, mm.

Det er et mål at kommunen skal ha realisert 80-90 % av inndelingstilskuddet innen 5 år etter etablering. For å lykkes med dette er det viktig med tidlig sikring av handlingsrom. Kommunene vil allerede fra vedtakstidspunktet i 2016 begynne å dele/samordne ledige stillinger, og tidlig utpeke kompetanse og ledelse for oppbyggingsperioden fram til kommunen formelt sammenslås.

5K vil legge vekt på å utarbeide strategier for innretning/dreining av tjenestene, med henblikk på produktivitet, effektivitet og bærekraftig drift.

6.3 INNTEKTSPOTENSIAL (SKATTEINNTEKTER)

Skatt på verker og bruk utgjør i dag en så stor sum, at det ikke vil være mulig å fjerne den uten å miste mye av de økonomiske fordelene ved en sammenslåing. Inntekter fra kraftverkene i Askim representerer en betydelig del av denne inntekten.

Et sannsynlig valg for 5K vil være skatt på verker og bruk, men ikke øvrige eiendommer. Alternativt kan en eventuell eiendomsskatt på boliger og fritidseiendommer utgjøre om lag 25 mill. pr år pr promille, og en skattesats på 3 promille vil kunne erstatte det beløp som i den nye kommunen er skatt på verker og bruk

Velger det nye kommunestyret i 5K en modell med skatt på verker og bruk, må dette innføres også i dagens Eidsberg kommune, med de konsekvenser det har for de aktuelle eiendommene. Til gjengjeld vil det da ikke være behov for eiendomsskatt på boliger, fritidseiendommer og øvrige næringseiendommer, og denne vil da opphøre i de av dagens kommuner som har det.

Eiendomsskatten i 5K må ikke være samkjørt fra det første året kommunesammenslåingen er gjennomført, og i praksis vil vi kunne ha en overgangsperiode på to år. Utredningen av 5K kommune peker for øvrig på behov for større fleksibilitet i regelverket og at det bør tas en gjennomgang av differensieringskriterier for skattelegging av eiendom og næring.

I tillegg til eiendomsskatt er grensegjengerordningen⁸ et regelverk som må drøftes med sentrale myndigheter.

6.4 FREMTIDIGE SATSINGER

6.4.1 INVESTERINGER

1	Næringsfond <ul style="list-style-type: none">• Årlig tilføre 10-20% av inntekter fra eiendomsskatt (verker og bruk), samt eventuelle bidrag/innskudd fra lokale banker
2	Digital satsing - IKT <ul style="list-style-type: none">• Digitale verktøy til alle elever f.o.m. 5. trinn• Aktiv bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet fra barnehagealder• Velferdsteknologi for helse og omsorgssektoren• Selvbetjeningsløsninger og god nettdækning til alle innbyggere
3	Kommunale bygg/anlegg <ul style="list-style-type: none">• Reiselivs- og innovasjonssenter, Ørje• Idrettshall, Hobøl• Skole og Signalbygg m/bibliotek, Spydeberg• Skøytehall og fotballhall fordelt mellom Askim og Eidsberg• Styrke eksisterende kulturanlegg, øvingslokaler, mm

⁸ For å bli ansett som grensegjenger må man bo i en svensk eller finsk kommune som grenser mot Norge, og arbeide i en kommune i Norge som grenser mot landet du bor i. I slike tilfeller gjelder en forenklet skatteordning med betaling av skatt til bostedskommunen. Dersom man bor i en grensekommune og jobber i en kommune som ikke grenser til landet en bor i, betales skatt til kommunen en jobber. Alle de deltakende kommuner blir i 5K en grensekommune, og mister som en konsekvens av dette betydelige skatteinntekter.

4	Det grønne skiftet <ul style="list-style-type: none"> Fond til bruk for omlegging til distribuert energiproduksjon og gode klimaløsninger i samarbeid med Enova, m.fl
5	Kommunale veier <ul style="list-style-type: none"> Investere i kommunale veier for å styrke driftsgrunnlag i grendene (landbruk, spredt)

6.4.2 DRIFT - TJENESTEPRIORITERINGER

1	Barn og unge <ul style="list-style-type: none"> Økt satsing på tidlig innsats, heri styrking av barnevernstjenesten
2	Helhetlige bo- og omsorgstilbud, rehabilitering og demensomsorg <ul style="list-style-type: none"> Etablere flere botilbud med nærhet til bemanning Oppgradere rehabilitering og demensomsorg og etablere spesialiserte tilbud til særskilte brukergrupper som for eksempel tung demens Styrke Helsehuset som medisinsk kompetansesenter
3	Distriktpsykiatrisk senter (DPS) <ul style="list-style-type: none"> Arbeide for å overta ansvaret for tjenesten som pilotkommune
4	Omdømmearbeid og profilerings-/markedsføringsaktiviteter av kommunen som en attraktiv kommune for næringsetablering, bosetting og reiseliv prioriteres langt sterkere enn i dag
5	Samferdsel, infrastruktur og kommunikasjon <ul style="list-style-type: none"> Aktivt arbeide for å styrke kollektivtilbudet i ny kommune spesielt mtp. ivaretagelse av tilbud til tettsteder utenfor byområdene og ut mot både Follo og ytre Østfold. Etablere helgekollektivtrafikk inn mot de sentrale byområdene Infrastruktur, jernbane og vei – kraftig forsterke kommunens innsats for å øke investeringer og posisjonere kommunen som et naturlig mål for statlige og fylkeskommunale investeringer Arbeidet med å realisere «Unionsleden» vil prioriteres Etablere et sterkt gang- og sykkelveinett som binder kommunen sammen Sikre god fiberdekning i hele kommunen
6	Næringsutvikling <ul style="list-style-type: none"> Etablere et sterkt faglig næringsutviklingsmiljø som styrker kommunens mulighet for profesjonell samhandling med næringslivet. I dette ligger også aktiv av bruk av det nye «næringsfondet» som virkemiddel for å stimulere til vekst.
7	Tettstedsutvikling, kultur og frivillighet <ul style="list-style-type: none"> Øke årlig budsjettbevilgninger til å utvikle og holde i hevd Høytorp Fort, Slusene og Romsåsen Etablere innovasjonssenter for frivillighet Etablere råd for tettstedsutvikling, heri øremerke tilstrekkelig kommunal utviklingsinnsats knyttet til de enkelte by- og tettstedene for å sikre nærhet og bedre kunne opprettholde og skape nytt lokalt engasjement
8	Kompetanseutvikling av egne ansatte prioriteres i sterkere grad gjennom deltakelse på kurs, etterutdanningsprogram, doktorgradsstudier, pilotprosjekter, hospitering, mv.

6.4.3 FINANS

1	Skatt på verker og bruk <ul style="list-style-type: none">• Eiendomsskatt på verker og bruk blir gjeldende i kommunen, mens skatt på bolig/fritidsbolig oppheves for de kommunene som hadde dette forut for etableringen av den nye kommunen.
2	Redusere kommunens låneportefølje / gjeldsbelastning <ul style="list-style-type: none">• Reduserer årlige finanskostnader (renter og avdrag), og således frigjøre driftsmidler for å forsterke tjenestene• Oppnå en lavere lånegrad, og gjennom dette få en bedre investeringsevne og forbedre konkurransekraften for den nye kommune
3	Etablere en økonomisk handlingsregel hvor kommunen har en fast egenkapitalandel ved framtidige kommunale investeringer